

No, gràcies!: El detectiu Hopper és al despatx i rep la visita d'una venedora molt persistent una pila de vegades. Com actuarà el detectiu Hopper davant de tanta insistència?

ALUMNAT: Primària (Cicle Superior).

TEMPS APROXIMAT: dues o tres sessions de 50 minuts.

OBJECTIUS:

- Ajudar els infants a identificar i prendre consciència de les habilitats per a la vida i oferir espais i oportunitats per tal de practicar-les a l'aula i a casa.
- Donar a conèixer als infants els ODS i ajudar-los a reflexionar sobre el desenvolupament sostenible i la justícia social.
- Treballar l'habilitat de negociació i rebuig i els ODS aigua neta i sanejament; i consum i producció responsables

Cal tenir en compte que, per simplificar la proposta, plantegem treballar una sola habilitat i 2 ODS en aquest vídeo. Tot i així, és possible que hi trobeu diverses habilitats i ODS, ja que aquesta és la seva naturalesa i és difícil separar-ho. L'objectiu pedagògic és oferir diferents oportunitats d'aprenentatge per treballar les 10 habilitats per a la vida i els 17 ODS al llarg dels diferents vídeos de la sèrie *Investiguem habilitats amb el detectiu Hopper*.

HABILITAT PER A LA VIDA PRINCIPAL. Negociació i rebuig: Escoltar la pròpia veu per expressar amb claredat, i de la manera apropiada, el que se sent, pensa o necessita. Fer-ho en el moment adequat, de forma assertiva: sense imposar, ignorar, manipular ni agredir ningú. Ser capaç d'argumentar una postura o una crítica encara que contradigui el que diuen altres persones.

ODS PRINCIPALS: **Aigua neta i sanejament (ODS 6):** Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones. **Consum i producció responsables (ODS 12):** Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.

Aquesta proposta pedagògica dona resposta a les competències bàsiques de l'àmbit d'educació en valors socials i cívics.

Realització i Producció del vídeo: El Detectiu Hopper (Pere Hosta i Helena Escobar) i Dipsalut

Proposta pedagògica: Equip del «Sigues tu» de Dipsalut

SESSIÓ 1. NEGOCIACIÓ I REBUIG

DESENVOLUPAMENT: Visioneu el vídeo amb el vostre alumnat. Us recomanem fer-ho d'una tirada i posteriorment fer un segon visionat i anar aturant el vídeo per facilitar la interacció en diferents moments de la història. A partir de la frase final «**Quina habilitat ha descobert en Hopper?**» podem fer una pluja d'idees i anotar-les a la pissarra, o seure en cercle a terra i, senzillament, compartir. Demaneu-los que expressin: *Quina habilitat penseu que ha descobert en Hopper? Per què? Quines altres habilitats hi podrien estar relacionades? Per què?*

Cal tenir en compte que potser l'alumnat identifica una habilitat diferent a la proposada, en aquest cas serà interessant reconduir-ho cap a **la negociació i el rebuig** i recollir les diferents opinions per quan es treballin les altres habilitats més endavant.

Algunes possibles preguntes per generar debat són: *Què vol dir negociar? Què vol dir rebutjar? Quin dels dos personatges negocia? Quin d'ells rebutja? El detectiu Hopper té clar que no vol la lupa? I l'aigua? Què passa quan tenim clar que volem dir no, però acabem dient sí? Com ens sentim? Per què penseu que és important saber rebutjar? Hi ha diferents estils de comunicació per dir que no o per negociar? Quin estil utilitzaríeu vosaltres?*

Introduïu els tres estils de comunicació:

- **Estil agressiu:** jo guanyo / l'altra persona perd. L'altra persona no importa.
- **Estil assertiu:** jo guanyo / l'altra persona guanya. Tots dos importem.
- **Estil passiu:** jo perdo / l'altra persona guanya. Jo no importo.

Feu diferents grups de treball. Cada grup ha de buscar expressions verbals, corporals i facials que representin els diferents estils comunicatius. Demaneu que ho posin en comú i, a continuació, analitzeu què ha passat en el capítol del detectiu Hopper.

Podeu explicar que és assertiu desaprovar una conducta, però no la persona que la fa. És important no etiquetar les persones. Per tal de reflexionar-hi, podeu fer algunes preguntes referents a la història: *Quin estil de comunicació ha fet servir el detectiu Hopper? Quin estil de comunicació ha fet servir la venedora? Penseu que algun dels dos s'ha sentit incòmode amb la manera de comunicar de l'altra persona? La venedora és una pesada? Creieu que la venedora es podria ofendre? De quina altra manera podem dir-ho que sigui més respectuosa? Per exemple, seria assertiu canviar «És una pesada» per «Em molesta que insisteixi tant».*

REFLEXIÓ PERSONAL. Reflexionem sobre la importància de dir que no i els tres estils de comunicació que es poden fer servir. Podeu proposar a l'alumnat que pensin i redactin breument una situació que hagin viscut a l'escola, on hagin hagut de practicar l'habilitat de negociar i rebutjar. Els podeu guiar amb aquestes preguntes: *Et va costar negociar o rebutjar? Vas dir que no? Quin estil de comunicació vas fer servir? Com et vas sentir? Podries fer-ho d'una altra manera? Què podries fer? És una habilitat que et genera dificultats?* Un cop fet el treball individual, qui vulgui ho pot compartir amb el grup.

DINÀMICA L'EQUIP DE CONSTRUCCIÓ. Feu tres equips* de tres persones, la resta de la classe observarà. A cada equip hi haurà tres papers diferents: la persona

directora, la comunicadora i la constructora. L'objectiu final, per a cada equip, és que la persona constructora acabi fent (o dibuixant) la mateixa estructura que té la directora. Cada equip farà servir un estil comunicatiu diferent i l'alumnat haurà d'analitzar què comporta cada estil. A més, cada equip tindrà una estructura construïda (amb peces de Lego, blocs de fusta...) que només podrà veure la persona directora.

Desenvolupament:

1. La persona directora estarà en un extrem de l'aula, d'esquena a la resta, i tindrà davant una estructura construïda, que només podrà veure ella. Rebrà una nota amb un estil comunicatiu determinat. La seva missió és donar instruccions a la comunicadora i dir-li quines peces necessita i com les ha de muntar, utilitzant l'estil comunicatiu de la nota.
2. Recordeu que cada equip tindrà un estil diferent.
3. La persona comunicadora haurà d'escoltar la directora i agafar les peces que consideri necessàries per copiar l'estructura. Si té algun dubte, podrà preguntar a la directora.
4. La persona constructora haurà de rebre de la comunicadora les instruccions i els blocs per poder construir l'estructura. Si té dubtes, podrà preguntar a la comunicadora.
5. Les persones observadores hauran d'apuntar en detall tot el que succeeix i endevinar quin estil està fent servir cada equip i el resultat de cadascun dels grups.

Demaneu que tot el grup classe analitzi què ha succeït durant la dinàmica i que ho comparteixi. Podeu fer preguntes com: *Quines expressions verbals i corporals ha utilitzat cada model comunicatiu? Com se sentien els diferents personatges amb l'estil que els ha tocat? Què genera cada estil? (conflictes, facilita el treball en equip...).* *Quin estil ha donat més bons resultats? Les persones comunicadores imitaven l'estil de comunicació de la directora? Alguna persona comunicadora o constructora ha rebutjat les maneres d'expressar-se de la directora?*

*En cas que disposeu de poc temps, es pot fer la mateixa dinàmica amb un sol equip que representi un estil comunicatiu escollit a l'atzar per la persona directora.

SESSIÓ 2. ODS 6 (AIGUA NETA I SANEJAMENT) I ODS 12 (CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES)

DESENVOLUPAMENT: torneu a veure el vídeo amb l'alumnat i demaneu-los que anotin en un paper el nom dels dos ODS amagats (ODS 12, min 1:40; ODS 6, min 2:03). A partir d'aquí, els podeu demanar la resposta individualment o bé posar-los en grups per tal que es posin d'acord.

El detectiu Hopper decideix rebutjar l'aigua que li ofereix la venedora. Enllaçant amb la història del vídeo podeu generar debat i reflexió sobre l'aigua embotellada. *Beveu aigua de l'aixeta o embotellada?* Tenint en compte que el 99,5 % de l'aigua de l'aixeta a casa nostra és potable, *hi ha algun motiu per beure aigua embotellada o es tracta de pur màrqueting? Feu servir ampolles de plàstic petites o cantimplores? Quins problemes generen els plàstics de les ampolles d'aigua?* Podeu proposar un repte: *Podeu fer com el detectiu Hopper i dir prou al consum d'ampolles de plàstic petites que utilitzeu?*

Ara que sabeu una mica més sobre l'habilitat de negociació i rebuig, *creieu que és important saber rebutjar amb respecte aquells comportaments o actituds que*

perjudiquen la salut del nostre planeta? Si callem, serem còmplices d'acabar amb els recursos naturals de la terra? Hem de posar sobre la taula els nostres interessos i necessitats com a éssers humans i la salut del planeta i pactar conjuntament un model de vida que permeti un consum més responsable dels recursos naturals.

REFLEXIÓ PERSONAL. Demaneu a l'alumnat que faci una relació de les situacions en què utilitza aigua al llarg del dia i que reflexionin sobre si en fan un consum responsable. Els podeu guiar amb aquestes preguntes: *Creus que podries reduir-ne el consum? Quines actuacions a nivell individual fas per un consum més responsable? Quants litres d'aigua creus que consumeixes en un dia?* Poseu-ho en comú i genereu debat. Podeu fer una relació de totes les petites actuacions que fan per reduir-ne el consum.

DINÀMICA UNA GOTA D'AIGUA IMPORTA. L'objectiu és prendre consciència del valor de l'aigua i de la importància de fer-ne un consum responsable.

Què significa tenir accés a l'aigua potable i per què és important? Tots els éssers humans tenen dret a tenir accés a l'aigua potable i a un sanejament adequat per sobreviure.

Escolteu i analitzeu la lletra de la cançó [Aigua](#). És un cant d'amor a l'aigua, la natura i la humanitat. Ha estat composta per Shuarma, amb lletra seva i de Benjamín Prado, i interpretada per Elefants i Manolo García. Contribuirà a la tasca de l'**ONG Oxfam Intermón** per portar aigua neta a poblacions que la necessiten.

L'ús domèstic representa un 14 % del consum d'aigua a Catalunya. *Saps quanta aigua consumim?* Rentant-nos les mans, 2-18 litres; buidant la cisterna del vàter, 6-10 litres; dutxant-nos, 30-80 litres; omplint la banyera, 200-300 litres... Per prendre consciència, podeu demanar que facin d'investigadors privats a les seves llars i calculin la petjada hídrica que deixen: <http://agendadelaiqua.cat/calculadora-petjada-hidrica>.

Feu grups i proposeu-los que entre tota la classe investiguin la petjada hídrica que deixen a l'escola i busquin actuacions que poden fer per reduir-ne el consum. Cada grup es pot centrar en una tasca concreta, com:

1. Identificar i relacionar totes les situacions i activitats que requereixen aigua durant la jornada escolar.
2. Investigar si l'alumnat en fa un consum responsable.
3. Identificar què podrien millorar.
4. Buscar recursos d'estalvi per reduir el consum d'aigua domèstica (mecanismes reductors, airejadors, difusors, limitadors de recorregut...).

Compartiu la feina feta per cada grup i animeu a desenvolupar alguna de les accions proposades més enllà d'aquesta activitat introductòria.

PER ACABAR, i per ser conscients de la relació amb l'habilitat treballada, podeu fer la següent reflexió: Som responsables de la salut del planeta, tenim moltes oportunitats per contribuir-hi i a vegades no fem ni diem res. Recordeu que podem aprendre a rebutjar amb respecte el consum no responsable d'aigua potable. *Us animeu a tancar l'aixeta quan us esteu ensabonant? Podríeu engrescar la vostra família a fer-ho?*